

ערבית

כללי

1. השפה הערבית לנבחנים במגזר היהודי נמנית עם השפות הזרות שבהן אפשר להיבחן כמקצוע בחירה.
2. אפשר להיבחן בערבית בהיקף של 3 יחידות לימוד ובהיקף של 5 יחידות לימוד, כמפורט להלן:
 - בחינה בהיקף של 3 יחידות לימוד מורכבת מן השאלונים שמספריהם 901 + 902.
 - בחינה בהיקף של 5 יחידות לימוד מורכבת מן השאלונים 901 + 902 + 905.
3. הבחינה בערבית ברמה של 3 יחידות לימוד וברמה של 5 יחידות לימוד עומדת גם בדרישות של **בחינות הבחירה המחייבת** וגם בדרישות של **תרבות העולם**.
4. הבחינה בהיקף של 5 יחידות לימוד עומדת בדרישות של **מקצועות הבחירה ברמה מוגברת**.
5. חומר עזר מותר לשימוש: מילון ערבי-עברי עברי-ערבי מכל סוג שהוא (להוציא מילונית אלקטרונית).
6. **משך הבחינות:**
 - משך הבחינה ביחידת לימוד אחת: שעה וחצי.
 - משך הבחינה ב-2 יחידות לימוד (השלמה ל-3 יח"ל): שעה ושלושת רבעי השעה.
 - משך הבחינה ב-2 יחידות לימוד (השלמה ל-5 יח"ל): שעתיים וחצי.

נושאי הלימוד לבחינה בערבית

יחידת לימוד אחת

שאלון מספר 901

משך הבחינה: שעה וחצי.

הבחינה תהיה מנוקדת בניקוד פנימי מלא.

הנבחן אינו נדרש לידע אקטיבי בניקוד סופי.

התכנים

1. אוצר מילים

יתבסס על מאגר שמפרסם המפמ"ר באתר האינטרנט של המפמ"ר לערבית ועולם הערבים והאסלאם, שכתובתו http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/arabsafa/machadash, במדור "בחינות בגרות", תחת ההגדרה "מאגר מילים לפי נושאים יחידה ראשונה". מילים נוספות ניתן למצוא במילונים.

2. הפועל

הפועל השלם ללא בניין 9 וללא השינויים בבניין 8.

3. תחביר

"אל הידיעה" כולל אותיות שמש, תנועות עזר, ריבוי שאינו מציין בני-אדם, כינויי רמז לקרוב, כינוי הרמז לרחוק*, כינויי מושא* וכינויי זיקה (במשפטי صلة בלבד), כינוי קניין (נטיית השם); ערך היתרון*;
יא אל-נסבה*; המספר היסודי 3-10*; התאמת השמות, התארים והכינויים (זכר/נקבה); סדר המילים במשפט הפועלי; נטיית הפועל בעבר, בהווה ובעתיד, ציווי, בינוני פועל, בינוני פעול וצורת המצדר של הבניינים שצוינו בסעיף 2.

* ידיעה פסיבית – זיהוי, תרגום והבנה.

מבנה הבחינה

בבחינה שלושה פרקים כמפורט להלן.

פרק ראשון – הבנת הנקרא וידיעת הפועל (50 נק')

בפרק הזה יינתן קטע אחד.

הקטע יכלול אוצר מילים שכיח ממאגר המילים (ראו לעיל) ומילים נוספות שניתן למצוא במילונים. הנבחנים יענו על כמה שאלות פתוחות וסגורות בערבית או בעברית (תינתן בחירה) ועל שאלת חובה אחת. כמו-כן יינתנו שישה פעלים שיופיעו בקטע הבנת הנקרא או בתוך משפטים נפרדים. הנבחנים יידרשו לבחור בארבעה פעלים, ולכתוב את השורש ואת הבניין שלהם.

פרק שני – משפטים להשלמה (40 נק')

בפרק הזה יהיו משפטים המתבססים על מאגר המילים.

פרק שלישי – תחביר (10 נק')

הנבחנים יידרשו לבצע שתיים מתוך שש משימות:

- א. משימה אחת מתוך שלוש משימות פסיביות. הנבחנים יידרשו לבחור את התשובה הנכונה מתוך שתיים, למשל, **أَعْلَنْتُ / أَعْلَنْتُ** وَرَيْرَةَ الْخَارِجِيَّةِ...
- ב. משימה אחת מתוך שלוש משימות אקטיביות. הנבחנים יידרשו לשחבר משפט (כגון: הפיכת המשפט מזכר לנקבה, מיחיד לרבים; הוספת כינוי רמז וכו').

נושאי הלימוד לבחינה בערבית

2 יחידות לימוד (השלמה ל-3 יח"ל)

שאלון מספר 902

משך הבחינה: שעה ושלושת רבעי השעה.
הנבחן אינו נדרש לידע אקטיבי בניקוד סופי.

התכנים

1. לשון העיתונות

פרק זה יבחן את ידיעתו של הנבחן באוצר המילים האקטואלי בתחום העיתונות הכתובה והאלקטרונית. אוצר המילים בפרק זה אינו מבוסס על ספר לימוד מסוים. אוצר המילים המינימלי מתפרסם בתכנית הלימודים החדשה, המתפרסמת באתר המפמ"ר לערבית, במדור "תכנית הלימודים".

2. הפועל

השלמים (כולל השינויים של בניין 8, ללא בניין 9), עתיד מנצוב (והמרה למצדר), עתיד מגיזום, הסביל (בפועל השלם ובכל הגזרות הנלמדות בבניינים 1–10 ללא 9), גזרות פ"ו–פ"י, גזרות ע"ו–ע"י, גזרת הכפולים.

3. תחביר

התחביר לא יופיע בבחינה כסעיף נפרד. הנבחן יידרש להוכיח הבנה תחבירית בפרק הבנת הנקרא. נוסף על הנושאים הנדרשים ברמת 1 יח"ל, יש ללמוד את הנושאים האלה: ששת השמות**, משפטי זיקה (صِلَّة، صِفَّة)، كَانَ وَأَخَوَاتُهَا*, إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا, תיאורי זמן ומקום*, תיאור מצב, זיהוי ספרות, הזוגי בשם ובתואר, ריבוי שלם זכר, ריבוי שלם נקבה, ערך היתרון וההפלגה, הניקוד הסופי, המספרים 1–10*, עשרות שלמות*, השם הנמנה*.

* ידיעה פסיבית – תרגום, זיהוי והבנה.

** העשרה – אין חובת לימוד.

מבנה הבחינה

בבחינה שני פרקים, כמפורט להלן.

פרק ראשון – הבנת הנקרא וידיעת הפועל (70 נק')

בבחינה יינתן קטע מלשון העיתונות. הנבחנים יקראו את הקטע ויבצעו כמה משימות ביחס אליו בתחומים שלהלן.

1. הבנת הנקרא (50 נק')

הנבחנים יידרשו לענות על כמה שאלות, שביניהן שאלת חובה אחת או שתיים. שאלות הבחירה הן שאלות מסוגים שונים: שאלות תוכן פתוחות וסגורות (רב-בררה), תרגום לעברית של צירופים ושורות המסומנים בקטע, תשובת "נכון/לא נכון", מציאת השם שאליו מתייחס הכינוי המוסב, מציאת מילים נרדפות ו/או הפכים וכו'. על הנבחנים להקפיד לענות בעברית או בערבית, כנדרש בכל שאלה.

2. הפועל (20 נק')

בקטע יסומנו שישה פעלים. הנבחנים יבחרו **ארבעה** מהם וינתחו אותם לפי שורש ובניין.

הערה: הפעלים יופיעו בקטע הבנת הנקרא ו/או במשפטים נפרדים.

פרק שני – לשון העיתונות (30 נק')

הנבחנים יידרשו לבצע **ארבע** מתוך שש משימות.

דוגמאות לסוגי המשימות:

- תרגום משפטים מעברית לערבית (ללא ניקוד).
- השלמת מילים בתוך משפט מתוך מחסן מילים נתון (קלוז).
- השלמת משפט שבו מופיעות מילים נתונות.
- תרגום מודעה/פרסומת מהעיתון.

נושאי הלימוד לבחינה בערבית

2 יחידות לימוד (השלמה ל-5 יח"ל)

שאלון מספר 905

משך הבחינה: שעתיים וחצי.

הערה: נבחן המעוניין להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בערבית חייב להיבחן בשלושת השאלונים האלה:
901 + 902 + 905.

ניתן להיבחן בבחינות השונות באותו מועד ובאותו יום, או במועדים נפרדים, לפי בחירת הנבחן.

התכנים

1. ספרות בת-זמננו

הנבחנים ילמדו **חמש** יצירות מתוך המקראות, על-פי בחירה:
פירוט המקראות מופיע בתכנית הלימודים החדשה, ראו באתר המפמ"ר.

2. הפועל

כל נושאי הלימוד לבחינה הכלולים ב-3 יח"ל, וכן הנושאים שלהלן:

- בניין 9. **
- ל"ו, ל"י בכל הצורות ופעלי ההמזה.
- פעלים מורכבים. **
- צורת הסביל בבניינים 1-10 (כולל הגזרות הנלמדות).
- סביל סתמי. **
- הפעלים جاء، رأى בבניין הראשון (فَعَلَ). *
- הבעת סביל בעזרת تَمَّ + מצדר. *
- * ידיעה פסיבית – תרגום, זיהוי והבנה.
- ** העשרה – אין חובת לימוד.

3. תחביר

נושאי התחביר ממוינים לנושאים לידיעה אקטיבית ולנושאים לידיעה פסיבית ולהעשרה.
הנושאים לידיעה אקטיבית יכולים להופיע הן בסעיפי השחבור והן בסעיפים של זיהוי-תרגום.

הנושאים לידיעה פסיבית יכולים להופיע בסעיף זיהוי-תרגום בלבד.
 בבחינה ייכללו נושאי הלימוד המופיעים בטבלה של יחידת לימוד אחת ושל 2 יחידות לימוד המשלימות
 ל-3 יחידות לימוד, וכן הנושאים המופיעים בטבלה שלהלן.

נושאים לידיעה פסיבית ולהעשרה**	נושאים לידיעה אקטיבית
– "מא" להבעת התפעלות (ما التعجبية) צורה בסיסית	– חמשת השמות [أبو، أخو – לידיעה אקטיבית, حمو، ذو، فو –
– ששת השמות** (להעשרה)	לידיעה פסיבית]
– תיאור ההבחנה (تمييز)	– ניסוח משפט המכיל עתיד
– תיאורי זמן ומקום (ظرف الزمان والمكان)	מנצב באמצעות מצדר ולהפך
– סמיכות מדומה (إضافة غير حقيقية)** (להעשרה)	– משפטי זיקה (صفة، صلة)
– משפטי זיקה הפוכים (ما... من)	– كان وأخواتها: הפעלים كان، أصبح، صار، ليس، ما زال، لم يزل، لا يزال، ما دام، بقي، ظلّ
– "לאם" להדגשה (لام التأكيد)** (להעשרה)	– إن وأخواتها [הכינוי הסתמי – ضمير الشأن –
– ההוצאה מן הכלל (الاستثناء)** (להעשרה)	לידיעה פסיבית]
– הפנייה (النداء)** (להעשרה)	– "לא" השוללת שלילה מוחלטת (لا النافية)
– הבעת ברכות ואיחולים** (להעשרה)	– הזוגי בשם ובתואר בכל היחסות, כולל בנטייה ובסמיכות, בפועל ובכינויים
– تَمَّ + מצדר להבעת הסביל	– תיאור סיבה ותכלית (مفعول له/لأجله)
– המספר המונה (العدد الأصلي) 1–10 (בזכר ובנקבה), עשרות שלמות (ללא יחידות), מאה, מאתיים, אלף, אלפיים + השם המופיע אחריו ** (להעשרה)	– ריבוי שלם זכר ונקבה
– המספר הסודר 1–10 (בזכר ונקבה)** (להעשרה)	– كَمْ + השם ביחיד
– מספרים מורכבים** (להעשרה)	– תיאור מצב (حال)
	– ומשפטי מצב (جملة حالية)
	– הניקוד הסופי

* ידיעה פסיבית – תרגום, זיהוי והבנה.

** העשרה – אין חובת לימוד.

נושאים לידיעה פסיבית ולהעשרה**	נושאים לידיעה אקטיבית
– משפט תנאי בטל (لَوْ) (להעשרה)	– משפטי תנאי (جملة شرطية) – משפטי תנאי
– ביטול השפעת התנאי (فَ)	– בסיסיים (جملة شرطية) בשלילה ובחיוב (إِذَا، إِنْ،
– משפט תנאי שמניי** (להעשרה)	مَنْ)
– שמות מחוסרי תנווין (الأسماء الممنوعة من	– מושא פנימי (תיאור אופן) (مفعول مطلق)
الصرف) במשקלים הנפוצים (יתרון, הפלגה,	– ערך היתרון וההפלגה (أفعل التفضيل).
צבעים, מומים וריבוי שבור).	

4. לשון העיתונות

פרק זה יבחן את ידיעתו של הנבחן באוצר המילים האקטואלי בתחום העיתונות הכתובה והאלקטרונית. אוצר המילים בפרק זה אינו מבוסס על ספר לימוד מסוים. אוצר המילים המינימלי מתפרסם בתכנית הלימודים החדשה, המתפרסמת באתר המפמ"ר לערבית, במדור "תכנית הלימודים".

פרק זה יתבסס על:

א. אוצר מילים שכיח מן העיתונות הכתובה והאלקטרונית.

ב. שתי כתבות מן העיתונות בנושאי אקטואליה, המתפרסמים מדי שנה באתר המפמ"ר לערבית:

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/arabsafa/machadash

מבנה הבחינה

בבחינה שלושה פרקים, כמפורט להלן.

פרק ראשון – הבנת הנקרא וידיעת הפועל והתחביר (69 נק')

בפרק הזה שני קטעי קריאה. על הנבחן לבחור קטע אחד בלבד ולענות על-פי ההוראות.

א. קטע בערבית קלאסית

הנבחנים יידרשו:

1. לתרגם את הקטע לעברית תקינה או לענות על שאלות הקשורות להבנת הקטע. סוגי השאלות מפורטים במבנה בחינת הבגרות ב-2 יחידות לימוד (השלמה ל-3 יחידות לימוד). הנבחנים יקפידו לענות בעברית או בערבית, כנדרש בכל שאלה.
2. לבצע כמה משימות הקשורות בפועל – ניתוח או שיבוץ, ובתחביר – תרגום וזיהוי תופעות או שחבור משפטים.

או

ב. קטע מלשון העיתונות

הנבחנים יידרשו:

1. לענות על שאלות הקשורות להבנת הקטע. הנבחנים יקפידו לענות בעברית או בערבית, כנדרש בכל שאלה. סוגי השאלות כמפורט במבנה בחינת הבגרות ב-2 יחידות לימוד (השלמה ל-3 יחידות לימוד).
2. לבצע כמה משימות הקשורות לפועל – ניתוח ושיבוץ, ובתחביר – תרגום וזיהוי תופעות או שחבור משפטים.

פרק שני – לשון העיתונות (21 נק')

בפרק הזה יינתנו מספר משימות מסוגים שונים, והנבחנים יידרשו לבחור כמה משימות מתוכם. דוגמאות לסוגי המשימות:

- תרגום משפטים מעברית לערבית (ללא ניקוד).
- השלמת משפט שתחילתו או סופו נתונים.
- השלמת שתי מילים בתוך משפט מתוך מחסן מילים נתון (קלוז).
- השלמת משפט שבו מופיעות מילים נתונות.
- השלמת כותרת לידיעה בעיתון.
- תרגום לעברית של מודעה או של פרסומת בעיתון.
- כתיבת משפט לפרסומת או למודעה על-פי נתונים.

פרק שלישי – הבעה בכתב (10 נק')

הנבחנים יכתבו חיבור המכיל לפחות 35 מילים על נושא אחד מבין חמישה נושאים העומדים לבחירתם. הנושאים מתייחסים ליצירות הספרות, למאמרי מפמ"ר (המופיעים באתר המפמ"ר לערבית), לקטעים שלא נלמדו ולנושאים כלליים. ניקוד אינו נדרש כלל.